

Kirándulás Salzburgban

A legidősebb fivérem, Gyuri (balra), az amerikai sógornőm, Marion, a másik bátyám, Imi felesége meg én. Ez Salzburg. Ott fölön a hegyoldalban van egy vár, és onnan lefelé lehet innen látni. 1977-ben voltunk itt. Egyszer találkoztunk Imiékkal Ausztriában, ott még a legidősebb bátyám is ott volt, azt hiszem, valamelyik tó partján. A salzkammerguti tavaknál voltunk. A bátyám [Imi], a felesége [Marion], az idősebbik bátyám [György] a feleségével [Rózsikával], mindannyian, az egész család ott nyaraltunk. A feleségemmel Trabanttal mentünk odáig, sose felejttem el! Beültek ők a Trabantba, mondom, most elmegyünk két tóval odébb. Hát, ők még életükben nem ültek Trabantban! Nem nevettek ki bennünket. Furcsa lehetett nekik, de soha egy szót nem mondtak, ami nem a szeretet hangján hangzott volna el. Ausztriába óriási volt a határon átmenni abban az időben. Ma már nem is tudják elképzelni, mi volt a zárt határ a kommunizmus alatt, mit jelentett átmenni egy szabad országba. Micsoda dolog volt! Salzburgban leraktam a Trabantot az utcán valahol várakozni, és a feleségemmel elmentünk sétálni, körülnézni. Jövök vissza, körülállják a kocsit fiatalok. Mondom a gyerekeknek: ?Schön! Auto, von Papier!? [német: Szép. Egy autó papírból. -- A szerk.] Elkezdtek röhögni. Jó volt, nem volt semmi bajom. Én is viccesnek gondoltam. Gyuriról kevesebbet tudok, mert gyerekkorban a hat év nagy idő. Gyurinak csak polgárijája [lásd: polgári iskola] volt. Azt tudom, hogy a legidősebb bátyám 18 éves korában udvarolt a feleségének, Rózsikának, akit holtáig szeretett. De úgy, hogy még idős korukban is kéz a kézben jártak az utcán. Őnekik van egy kislányuk, a ma már 65 éves, nyugdíjas Évike, aki 1939-ben született. Olyan szíve van, a bátyámék zsidók voltak, de kereszténynek nevelték a kislányt. Gyuri bátyám különösen nagy fotós volt. Készített diafilmekeket, és rengeteg videó van. A háború alatt gettóban volt a család.

Gyuri munkaszolgálaton volt. Aztán később, 1942-ben bujkált. Azt is tudom, hogy a Körtéren volt egy cukrászda, annak a főnöke keresztény volt, azok bújtatták. A gettóban, nem tudom, hogyan, de mint orvos működött [Nyilván felcser volt az orvos mellett. -- A szerk.]. Nyilván a Gyuri tanult az iskolában egészségügyit, akin lehetett, segített, ott mint orvos működött, a felesége is ott volt az én drága jó anyámmal együtt. Előtte anyukám csillagos házba került, a Sütő utca 2-be. A Sütő utca 2-ből került a gettóba, és ővele volt a bátyám kislánya egészen a felszabadulásig. Gyuri, a háború után tisztviselőként helyezkedett el itthon. Abban az időben, 1945-ben elég volt az, ha valaki írni és számolni is tudott. Azt tudom, hogy tisztviselő volt többek közt a Csemege Nagykereskedelmi Vállalatnál. Aztán volt valamelyik gyárban is tisztviselő. Gyuri szürke katona volt itt Magyarországon. Dolgozott itt, dolgozott ott, volt egy nagyon jó felesége, és van egy kislánya, aki ma már nyugdíjas. Egyetlen élő rokonom, mert nekem se gyereke, se más rokonom nincs. Nem volt gyerekünk, senki. Ő az egyetlen, aki kétnaponként telefonál. Gyuri kórházban halt meg, mégpedig a Róbert Károly körúti kórházban. Benn voltam nála minden vasárnap, és meséltem, hogy olyan klassz, megyünk nyáron Sopronba beutalásra. Mert oda jártunk 8 éven keresztül, kaptam mindig beutalót. Következő vasárnap bementem, már üres volt az ágy. Ha Újpest felé megyünk a Váci úton, ott kinn, Angyalföldön, ott van eltemetve. Illetőleg urnában, hamvasztva.